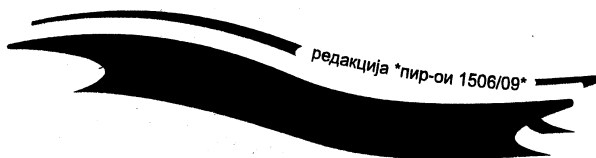

Д-р Војо Беловски

Работни односи

П Р И Р А Ч Н И К

Практична примена на
прописите за работа на
кадровските служби

Август 2009

**Автор: д-р Војо Беловски
универзитетски професор**

**Издавач:
Новинско издавачко претпријатие
Стопански преглед
Кочани, ул. „203“ број 8**

**телефон: 033/ 270 833
Едб: МК4013991100180
email: iphaimat@yahoo.com**

**За издавачот- одговорен уредник:
Бранко Антовски
070/ 998 - 389**

ПРЕДГОВОР

Овој труд Работни односи, како прирачник за практична употреба е изготвен по барање на издавачот, а за потребите на Вас – корисниците. Кругот на корисници е неограничен и трудот е наменет како за потребите на персоналните (правните) служби, на работодавачите и работниците, така и за

поширок круг корисници – работни луѓе и граѓани, студенти, интелектуалци и други. Бројот на лицата – корисници (целна група), е неопределен бидејќи ова област е предмет на интерес на секој поединец, посебно во денешните реални услови на живеење, кога работниот однос за многумина е единствен личен и семеен егзистенционален извор на приходи, во услови на пазарна економија, енормна невработеност и слично.

Слични проблеми имаат и работодавачите: како да ги исполнуваат обврските кон работниците, како да не се судрат со законските прописи кои се закануваат со енормно високи казни, а од друга страна да ги совладаат тешките услови на стопанисување (рецесија и друго), но и да остварат профит, што е нивна крајна цел

Целта на авторот е заедно да направиме напори да се запознаеме со прописите од областа на работните односи, да разрешиме одредени дилеми и да дадеме скромн придонес во нивната практична примена. Ако барем

делумно успееме во тоа авторот ќе биде задоволен и крајно благодарен.

Подготвувањето на овој труд ќе беше далеку полесно и поцелосно доколку постоеше изградена судска практика, доколку потоеа мислења на надлежни државни органи по однос на некои одредби од законот и се разбира побогато искуство.

Посебен проблем при коментирањето на одредени одредби од Законот за работните односи претставува „кризата во колективното договарање“ меѓу социјалните партнери, недореченоста и непрецизност на законските прописи (ЗРО).

Во таа смисла се и големиот број дилеми кај правниците искажани на разни советувања и елаборирани во стручните списанија.

Со оглед на обемот и комплексноста на ова материја, ова издание можеме да го именуваме како Прв дел.

Од авторот

СОДРЖИНА :

1. ЗАСНОВАЊЕ НА РАБОТЕН ОДНОС

1/1 Договор за вработување - правен основ за засновање на работен однос

1/2 Страни на договорот за вработување

1/3 Услови за склучување на договорот за вработување

1/4 Договорна слобода

---

2. ПРАВА И ОБВРСКИ НА СТРАНИТЕ ПРИ СКЛУЧУВАЊЕ НА ДОГОВОР ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

2.1 Начин на обезбедување на потребата од работници

2.2 Права и обврски на работодавачот *(во врска со обезбедувањето на потребата од работници)*

2. ВИДОВИ НА РАБОТЕН ОДНОС

1/1.1 Договор за вработување на неопределено време

1/1.2 Договор за вработување на определено време

1/1.3 Договор за вработување (работен однос) со пробна работа

1/1.4 Договор за вработување со приправници
(приправнички работен однос)

1/1.5 Волонтерски стаж

1/1.6 Договор за вработување со скратено (неполно) работно време

1/1.7 Двоен работен однос;

1/1.8 Дополнително работење.

1/1.9 Договор за вработување со вршење на работа дома - работен однос надвор од деловните простории на работодавачот

- 1/1.9.1 Лично или семејно извршување на работите
  - 1/1.9.2 Заштита на животната средина
  - 1/1.10 Договор за вработување на куќни помошнички
-

3. ДИРЕКТОР И РАБОТНИОТ ОДНОС

---

4. ПАУЗИ, ОДМОРИ И ОТСУСТВА

- 1. Пауза за време на работното време
  - 2. Одмор помеѓу два последователни работни дена
  - 3. Неделен одмор
  - 4. Годишен одмор
  - 5. Стекнување на право на годишен одмор
  - 6. Право на пропорционален дел од годишниот одмор
  - 7. Определување на траењето на годишниот одмор
  - 8. Користење на годишниот одмор
  - 9. Распоред на користење на годишниот одмор
  - 10. Платен одмор
  - 11. Отсуство од работа без надомест на плата – неплатено отсуство
-

5. НАЧИНИ НА ПРЕСТАНУВАЊЕ НА ВАЖНОСТА НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

- 1. Престанување на важноста на Договорот за вработување на определено време
- 2. Престанување на важноста на Договорот за вработување поради смрт на работникот, односно работодавачот (физичко лице)

3. Престанување на важноста на Договорот за вработување поради поведување постапка за престанок на работодавачот
  4. Раскинување на Договорот за вработување со спогодба
  - 5 Откажување на Договорот за вработување со отказ од страна на работникот и работодавачот
  6. Престанок на важноста на Договорот за вработување врз основа на судска пресуда
  7. Престанок на важноста на Договорот за вработување во други случаи утврдени со Закон
-

6. ОТСТРАНУВАЊЕ ОД РАБОТА

---

7. ПОНУДА НА НОВ ПРОМЕНЕТ ДОГОВОР ЗА ВРАБОТУВАЊЕ ПРЕД ОТКАЗ

---

8. ЗАБРАНА НА КОНКУРЕНЦИЈА

1/1 Конкурентска забрана – законска забрана на конкурентското дејствување

1/2 Конкурентска клаузула – договорна забрана на конкурентското дејствување

---

9. ПРАВА И ОБВРСКИ НА РАБОТНИКОТ

2/1 Права на работникот

2/2 Обврски на работникот

---

10. ОБВРСКИ НА РАБОТОДАВАЧОТ

11. РАБОТЕН ОДНОС СО СТРАНСКИ ДРЖАВЈАНИ

---

12. ОПШТИ АКТИ

**12.1 АКТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА И СИСТЕМАТИЗАЦИЈА
НА РАБОТИТЕ И РАБОТНИТЕ ЗАДАЧИ**

12.2 КОЛЕКТИВЕН ДОГОВОР

НА НИВО НА РАБОТОДАВАЧ

12.3 ПРАВИЛНИК – ПРОЦЕДУРА

ЗА КОРИСТЕЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ

НА СЛУЖБЕНИ МОТОРНИ ВОЗИЛА

**12.4 ПРАВИЛНИК ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ
РАБОТА**

ПРИЛОГ – ОБРАСЦИ

ДОДАТОК – СИНА КНИГА :

1. ЗАКОН ЗА РАБОТНИТЕ ОДНОСИ
2. ЗАКОН ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА
3. ЗАКОН ЗА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО
ОСИГУРУВАЊЕ
4. ЗАКОН ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНО КАПИТАЛНО
ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ
5. ЗАКОН ЗА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ
6. ЗАКОН ЗА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА
7. ЗАКОН ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА ВРАБОТУВАЊЕТО
8. ЗАКОН ЗА ИСПЛАТА НА ПЛАТИТЕ
9. ЗАКОН ЗА ВРАБОТУВАЊЕ И ОСИГУРУВАЊЕ ВО
СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ